

SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Sectia de Contencios Administrativ și Fiscal - Drept administrativ

Grila nr.1

- 1 Prin Sentința nr. X/2013, Curtea de Apel A, Secția de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea formulată de reclamantul B, în contradictoriu cu pârâta ANI și a anulat Raportul de evaluare nr. Z/2013 întocmit de pârâtă. Împotriva sentinței a formulat recurs pârâta ANI invocând greșita aplicare și interpretare a dispozițiilor art. 87 alin. (1) lit. f) din Legea nr.161/2003 în ceea ce privește analiza legalității raportului de evaluare contestat în cauză, prin care se constatare existența situației de incompatibilitate între funcția de primar și funcția de reprezentant al unității administrativ-teritoriale în Adunarea generală a acționarilor societății B SA, incompatibilitate ce nu poate fi înlăturată de caracterul regional, pe care societatea prestatoare de servicii l-a căpătat ulterior. ANI a solicitat admiterea recursului și casarea sentinței atacate, iar în rejudecare, respingerea acțiunii ca neîntemeiată și menținerea ca legal emis a Raportului de evaluare nr. Z/2013. Intimatul-reclamant a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.
- Analizând recursul declarat, în raport de motivele invocate, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis:**
- A. să respingă recursul ca nefondat cu motivarea că, deținerea și exercitarea simultană a funcției de primar al comunei P cu cea de reprezentant al unității administrativ-teritoriale în adunarea generală a acționarilor societății B SA, operator regional constituit la nivelul a două județe, ce nu se încadrează în categoria societăților de interes local, nu intră sub incidența art. 87 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 161/2003;
 - B. să admită recursul, să caseze sentința atacată și să rejudece pe fond, respingând acțiunea reclamantului B ca neîntemeiată și menținând ca legal emis Raportul de evaluare nr. Z/2013, cu motivarea că, aplicarea art. 87 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 161/2003 nu este înlăturată de caracterul regional al serviciilor societății prestatoare;
 - C. să admită recursul, să caseze sentința atacată și să rejudece pe fond, respingând acțiunea reclamantului B ca neîntemeiată și menținând ca legal emis Raportul de evaluare nr. Z/2013, cu motivarea că, societatea B SA se încadrează în categoria societăților prestatoare de servicii de interes local, chiar dacă activitatea sa vizează două unități administrativ-teritoriale.

Răspuns: A

- 2 Curtea de Apel, prin sentința nr. X/2014 a admis acțiunea formulată de reclamanta A, în contradictoriu cu pârâții Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și Centrul Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit B și a anulat Notificarea Z, obligând pârâții să procedeze la decontarea sumei refuzate nejustificat la plată în cuantum de...., în favoarea reclamantului. Împotriva sentinței, Agenția...a formulat recurs arătând că, experții Centrului...au stabilit că finanțarea achiziționării utilajului reprezentat de remorca marca „X” constituie o cheltuială neeligibilă deoarece nu reprezintă un mijloc de transport specializat, ci are o funcționalitate multiplă, fără a contribui direct și exclusiv la activitatea specifică finanțată prin proiect, așa cum prevede Ghidul solicitantului. Hotărârea instanței de fond a fost dată cu încălcarea dispozițiilor art. 2 alin. (2) lit.l) din HG nr.224/2008 precum și a dispozițiilor legale care reglementează acordarea fondurilor nerambursabile prin FEADR. Prin întâmpinare, intimata-reclamantă A a solicitat respingerea recursului arătând că utilajul achiziționat în cadrul proiectului ce face obiectul contractului de finanțare nerambursabilă încheiat cu pârâta este special adaptat pentru transportul pământului.
- Examinând pe fond sentința atacată, ÎCCJ-SCAF decide:**
- A. să admită recursul și să caseze sentința atacată iar în rejudecare să respingă acțiunea reclamantei ca neîntemeiată deoarece notificarea anulată de instanța de fond se referea la respingerea cererii de plată a unei cheltuieli neeligibile;
 - B. să respingă recursul ca nefondat și să constate că, prima instanță a interpretat și aplicat corect prevederile legale, nefiind reținută o culpă a beneficiarului prin includerea unei sume neeligibile, fiind respectată condiția ca mijlocul de transport specializat să deservească în mod direct activitățile specifice propuse prin proiect;
 - C. să admită recursul și să caseze sentința atacată iar în rejudecare să respingă acțiunea reclamantei, reținând că utilajul remorcă nu reprezintă un mijloc de transport specializat, ci are o funcționalitate multiplă permițând folosirea lui și în activități neîncadrate în specificul proiectului.

Răspuns: B

3 Curtea de Apel B a admis acțiunea formulată de reclamanta Asociația Experților Veterinari Oficiali și a Laboratoarelor Autorizate pentru Siguranța Alimentelor și a anulat dispozițiile art. 3 din Ordinul nr. X/2011 emis de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor potrivit căruia: "pentru asigurarea prin analize de laborator pentru realizarea acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile la om, protecția animalelor și protecția mediului, precum și a unui autocontrol privind sănătatea animală și siguranța alimentelor conform prevederilor legale în vigoare, operatorii economici pot încheia, în condițiile legii, contracte cu laboratoarele centrale, zonale și județene ale autorității sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor pentru efectuarea de analize pentru produsele supuse supravegherii și controlului." În motivarea acțiunii, reclamanta a susținut că, ANSVSA deține controlul asupra laboratoarelor de stat din subordinea direcțiilor sanitare-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și ale mun.București care desfășoară preponderent și activități comerciale cu agenții economici pe care îi îndrumă să efectueze programele de autocontrol cu acestea, deși aceleași activități le efectuează și laboratoarele private. În aceste condiții, ANSVSA nu asigură imparțialitatea și echidistanța obligatorii conform legii, laboratoarele de stat fiind puse în postura dublă de arbitru și jucător pe piața efectuării contra cost a examenelor de laborator din cadrul programelor de autocontrol, fiind încălcate dispozițiile Legii concurenței nr. 21/1996 și ale Legii nr. 161/2005. Referitor la art.3 din Ordinul nr.X/2011, instanța de fond a constatat că, acesta deschide calea încălcării principiilor concurenței loiale, inclusiv prin poziția dominantă pe care ANSVSA ar dobândi-o pe piață și adaugă la actul normativ cu forță juridică superioară reprezentat de OG nr.42/2004, aprobat prin Legea nr.215/2004, lărgind fără temeii domeniul de competență stabilit de legiuitor. Prin recursul declarat, ANSVSA a solicitat casarea sentinței, dată cu aplicarea greșită a legii, deoarece art.3 nu impune operatorilor economici obligația de a încheia contracte doar cu laboratoarele de stat, din formularea "pot încheia" rezultând, într-o manieră care nu lasă loc de interpretare, că aceștia pot încheia contracte și cu laboratoarele private. Motivarea instanței de fond cu privire la "poziția dominantă", "concurență neloială", "conflict de interese" nu poate fi primită, ANSVSA îndeplinindu-și misiunea, în limitele competențelor legale ce i-au fost delegate de către statul român.

Examinând cauza pe fond, ÎCCJ-SCAF a pronunțat următoarea soluție:

- A. respinge recursul ca nefondat, ANSVSA având obligația să emită, pentru organizarea activității sale, norme administrative clare, care să nu genereze riscul distorsionării liberei concurențe și apariția conflictelor de interese, or, prevăzând că operatorii economici pot încheia contracte cu laboratoarele centrale și teritoriale ale autorității publice, fără a menționa expres și posibilitatea încheierii unor astfel de contracte cu agenții privați acreditați, ordinul atacat nu îndeplinește condiția de claritate, situație ce poate fi încadrată în definiția excesului de putere;
- B. admite recursul, casează sentința atacată și rejudecând pe fond, respinge cererea cu motivația că, ANSVSA, prin emiterea Ordinului, și-a îndeplinit misiunea în limitele competențelor legale, delegate de legiuitor;
- C. admite recursul, casează sentința atacată și rejudecând pe fond respinge cererea cu motivația că, acreditarea laboratoarelor este făcută de către RENAR, instituție independentă de ANSVSA, iar pachetul de igienă care reglementează programul de asigurare a calității prevede că, autocontrolul poate fi realizat și de către operatorii economici, situație în care Ordinul nr.X/2011 nu încalcă legislația de rang superior.

Răspuns: A

4 Prin Sentința X/2013, Curtea de Apel a respins acțiunea formulată de reclamanta Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Y în contradictoriu cu pârâțul Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice ca neîntemeiată. Prin acțiunea sa, DGASPC Y solicitase în contradictoriu cu pârâțul MDRAP, anularea Notei de constatare a neregulilor și de stabilire a corecțiilor financiare nr. Z/2012 și a Deciziei nr. S/2012 emise de pârât. În motivarea sentinței, instanța de fond a reținut că reclamanta, în calitate de autoritate contractantă a încălcat prevederile art. 178 alin. (2) din OUG nr. 34/2006 și ale art. 8 alin. (1) lit.a) din HG nr.925/2006, impunând cerințe restrictive privitoare la dovedirea capacității financiare a ofertanților. DGASPC Y a formulat recurs arătând că hotărârea pronunțată a fost dată cu interpretarea greșită a normelor de drept material, cu referire la art. 185 alin.(2), art. 178 alin. (2) din OUG nr. 34/2006, coroborate cu art. 8 din HG nr. 925/2006 precum și art. 2 alin. (1) lit. a) din OUG nr. 66/2011. MDRAP, prin întâmpinare a solicitat respingerea recursului, arătând că în speță au fost corect identificate nereguli constând în încălcarea prevederilor naționale și europene în domeniul achizițiilor publice, fiind aplicate corecții în limitele prevăzute în Anexa OUG nr. 66/2011. Examinând pe fond sentința atacată, ÎCCJ-SCAF a decis:

- A. să respingă recursul ca nefondat, reținând că soluția primei instanțe este legală deoarece reclamanta, în calitate de autoritate contractantă, a impus cerințe restrictive în privința dovedirii capacității financiare a ofertanților, indicând exclusiv trei categorii de documente prin care s-ar fi putut face dovada menționată, în condiții mai rigide decât cele prevăzute în art. 185 din OUG nr. 34/2006;
- B. să admită recursul, să caseze sentința și să rejudece în fond litigiul dispunând anularea Notei și a Deciziei atacate, reținând că, reclamanta, în calitate de autoritate contractantă poate să impună operatorilor economici orice modalitate de a-și demonstra capacitatea economică și financiară;
- C. să admită recursul, să caseze sentința și să trimită cauza spre rejudecare la instanța de fond, cu motivarea că, prima instanță s-a pronunțat fără a judeca fondul litigiului.

Răspuns: A

5 Curtea Constituțională a fost sesizată de către Curtea de Apel B, cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. (7) din OUG nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei. În motivarea excepției, reprezentantul părții care a ridicat-o susține că prin textul legal criticat sunt încălcate dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, fără a fi respectate și cerințele prevăzute de art. 53 din Constituție referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi deoarece este restrâns termenul în care pot fi atacate actele administrative cu caracter normativ, prin impunerea unui termen de 30 de zile, în care acestea pot fi atacate, termen ce intră în contradicție cu caracterul imprescriptibil al acestor acțiuni consacrat de art. 11 alin. (4) din Legea contenciosului administrativ. Curtea de Apel apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece dispozițiile legale criticate nu îngăduiesc accesul liber la justiție, ci reglementează un termen special în care acțiunea judiciară poate fi promovată.

Care a fost soluția Curții Constituționale ?

- A. a respins excepția de neconstituționalitate cu motivarea că printr-o decizie anterioară se mai pronunțase cu privire la dispozițiile dintr-o lege ce consacrau o soluție legislativă asemănătoare celei din cauza de față, dispoziții prin care se prevedea un termen de 60 de zile pentru atacarea în contencios administrativ a ordinelor și deciziilor emise de conducătorul unei autorități publice în exercitarea atribuțiilor sale;
- B. a respins excepția de neconstituționalitate cu motivarea că aceasta privește o chestiune de legalitate și nu de constituționalitate, legiuitorul în considerarea unor situații deosebite având competența de a stabili reguli speciale de procedură fără ca prin aceasta să fie afectat exercițiul liberului acces la justiție;
- C. a admis excepția de neconstituționalitate constatând că prevederile art. 5 alin. (7) din OUG nr. 33/2007 prin care se stabilește un termen pentru atacarea în contencios administrativ a actelor administrative cu caracter normativ sunt neconstituționale deoarece introduc o derogare de la principiul constituțional al controlului judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, prin stabilirea termenului de 30 de zile pentru contestarea actelor administrative normative fără ca această excepție să fie prevăzută expres de art. 126 alin. (6) din Constituție. O asemenea excludere are valențele unei noi excepții referitoare la actele juridice sustrate controlului judecătoresc pe calea contenciosului administrativ fiind încălcate art. 21, art. 52 și art. 126 alin. (6) din Constituție.

Răspuns: C

6 Curtea de Apel, prin sentința X/2012 a admis excepția inadmisibilității invocată de pârâta ANI și a respins acțiunea reclamantului A prin care acesta a formulat contestație împotriva raportului de evaluare nr. Z/2011 întocmit de ANI, ca inadmisibilă. Prin raportul contestat s-a reținut că, între modificările intervenite în averea d-lui A, în timpul în care a exercitat funcția de agent în cadrul IJPF și veniturile realizate în aceeași perioadă, există o diferență semnificativă în quantum de..., în sensul art. 18 din Legea nr. 176/2010 urmând a fi sesizată Comisia de cercetare a averilor din cadrul Curții de Apel. În constatarea inadmisibilității acțiunii, Curtea de Apel a reținut că, raportul de evaluare nu este un act administrativ, în sensul Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, ci este doar o sesizare de la un organ administrativ la un alt organ administrativ-jurisdicțional, având doar un caracter preparator.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamantul, susținând că s-au interpretat greșit dispozițiile art. 17 alin. (7) din Legea nr.176/2010 care trimit la dispozițiile art. 22 alin. (1) și (2) din același act normativ, normă care conferă posibilitatea contestării raportului de evaluare în termen de 15 zile de la comunicare, la instanța de contencios administrativ. O critică distinctă vizează natura juridică a actului atacat, raportul de evaluare fiind act administrativ. Pe fond recurentul arată că raportul de evaluare este lovit de nulitate absolută, întrucât sesizarea s-a făcut cu rea-credință, actele întocmite sunt nule, deoarece nu a fost informat și invitat pentru a-și spune un punct de vedere.

Sesizată cu soluționarea recursului, ÎCCJ-SCAF a pronunțat următoarea soluție:

- A. respinge recursul ca nefondat, cu motivarea că raportul atacat este un simplu act de sesizare a Comisiei de cercetare a averilor, neavând prin el însuși, aptitudinea de a produce efectele juridice ale actului final al procedurii iar constatarea stării de incompatibilitate depinde cu necesitate de rezultatul acțiunii de control derulată de aceeași Comisie;
- B. admite recursul, casează sentința și rejudecând litigiul în fond, anulează raportul de evaluare ca fiind întocmit fără ca recurentul să fi fost invitat și informat pentru a prezenta un punct de vedere;
- C. admite recursul, casează sentința și trimite cauza spre rejudecare la prima instanță care a pronunțat hotărârea fără a judeca fondul litigiului.

Răspuns: A

7 Prin cererea introdusă pe rolul Curții de Apel B, reclamanta X, instituție publică centrală autonomă, a chemat în judecată Curtea de Conturi a României, solicitând anularea Deciziei emisă în urma auditului financiar asupra conturilor de execuție ale instituției reclamante, precum și a Încheierii Curții de Conturi, prin care a fost respinsă contestația administrativă îndreptată împotriva Deciziei. Prin Decizia atacată au fost constatate plăți nelegale, angajate de entitatea auditată, cu încălcarea Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, precum și a OG nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, pentru diverse servicii de consultanță, în condițiile existenței unor compartimente cu atribuții specifice ale entității auditate, în care funcționează angajați în competența cărora intrau activitățile care au făcut obiectul serviciilor de consultanță; s-a reținut, în unele dintre cazuri, și lipsa referatului de necesitate și a vizei de control financiar preventiv.

Motivele de nelegalitate invocate de reclamantă la adresa actelor administrative atacate au privit depășirea de către Curtea de Conturi a competențelor sale legale de verificare din cadrul auditului financiar, neexistând dispoziții legale care să interzică încheierea contractelor de consultanță avute în vedere de actele atacate. Curtea de Conturi a exercitat un control de oportunitate asupra angajamentelor contractuale ale instituției publice, care excede controlului de legalitate specific auditului financiar.

Prin sentința nr. 100/2016, Curtea de Apel B a respins cererea reclamantei, reținând că, în cadrul unui audit financiar, Curtea de Conturi se poate raporta la oportunitatea încheierii unui contract de către entitatea auditată. Aceasta întrucât, în exercițiul atribuțiilor de audit public extern, specifice Curții de Conturi, controlul nu se realizează numai potrivit art. 2 lit. b) din Legea nr. 94/1992, prin audit financiar, ci și potrivit art. 2 lit. c) din aceeași lege, prin audit al performanței, iar controlul poartă atât asupra legalității, cât și asupra oportunității diverselor forme ale activității entității controlate. Împotriva acestei sentințe a declarat recurs reclamanta, întemeiat pe dispozițiile art. 488 alin. (1) pct. 8 C. pr.civ. Prin criticile din recurs se susține, în esență, că instanța de fond a aplicat greșit prevederile Legii nr. 94/1992 și pe cele ale Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activității specifice Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 155/2014, cât privește reglementarea activității de audit financiar, care este diferit de auditul de performanță. Reia motivele de nelegalitate potrivit cărora controlul a privit oportunitatea contractării unor servicii, ceea ce excede auditului financiar.

Ce soluție va pronunța, în recurs, Inalta Curte de Casație și Justiție:

- A. va admite recursul, va casa sentința recurată și, în rejudecare, va admite cererea reclamantei, anulând actele Curții de Conturi, cu motivarea că trebuie făcută distincție între tipurile de audit reglementate de cadrul normativ incident - Legea nr. 94/1992 și Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității specifice Curții de Conturi, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 155/2014- și că autoritatea de control a depășit limitele competenței de verificare specifice auditului financiar exercitat; Curtea de Conturi poate constata existența unor abateri cuprinse în actele sau operațiunile juridice efectuate de către entitatea auditată, prin raportare exclusiv la legalitatea încheierii/ îndeplinirii actelor/operațiunilor juridice respective, iar nu și la oportunitatea încheierii/ îndeplinirii actelor/operațiunilor juridice întrucât, altminteri, s-ar încălca dreptul de apreciere al autorităților/instituțiilor publice;
- B. va respinge recursul, ca nefondat, considerând că întreaga argumentare a instanței de fond corespunde unei corecte interpretări și aplicări a prevederilor cadrului normativ incident - Legea nr. 94/1992 și Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activității specifice Curții de Conturi;
- C. va respinge recursul, ca nefondat, reținând că, în speță, actele de control ale Curții de Conturi evidențiază încălcări ale legalității și regularității, în sensul acestor noțiuni definit prin art. 2 din Legea nr. 94/1992 și nu se referă la oportunitatea deciziilor instituției publice, materializate în acțiunile evidențiate; pe cale de consecință constatările Curții de Conturi sunt rezultatul activităților specifice auditului financiar în sectorul public, care comportă verificarea conformității situațiilor financiare cu legea și cu reglementările aplicabile.

Răspuns: C

- 8 Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel C– SCAF, reclamantul MO a chemat în judecată pe pârâta AFP a Municipiului S, solicitând anularea Deciziei nr. 111/ianuarie 2011 privind angajarea răspunderii reclamantului în solidar cu debitoarea Societatea B și a Dispoziției nr. 222/februarie 2011 de respingere a contestației administrative.

Prin sentința nr. 500/..., Curtea de Apel C a admis cererea reclamantului și a anulat actele emise de pârâtă. În motivare a reținut, raportat la temeiul de drept al atragerii răspunderii reclamantului, în calitate de asociat și administrator al societății debitoare, respectiv art.27 alin. (2) lit.b) din Codul de procedură fiscală, că acesta este în concordanță cu starea de fapt reținută de organul fiscal, conform căreia din patrimoniul societății au fost înstrăinate șapte autoturisme, faptă prin care s-a determinat insolvabilitatea societății. Însă, nu a fost dovedită reaua – credință a reclamantului la înstrăinarea activelor debitoarei, organul fiscal emitent al deciziei de angajare a răspunderii nereferindu-se la acest aspect.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs AFP, invocând ca temei art.304 ind. 1 din Codul de procedură civilă. În motivarea căii de atac, a arătat că, în mod greșit, instanța de fond a reținut că nu a fost dovedită reaua-intenție a reclamantului în provocarea insolvabilității societății debitoare, întrucât organele fiscale au constatat că, în perioada de la înființarea societății și până la 25.05.2010, cât reclamantul a fost asociat și administrator, au fost înstrăinate din patrimoniul societății patru autoturisme. Înstrăinarea bunurilor anterior cesionării societății a rezultat din documentele contabile, iar reclamantul nu a făcut dovada că sumele obținute din vânzarea acestor autoturisme au fost folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale sau în interesul societății, astfel că sunt incidente dispozițiile art.27 alin. (2) lit.b) din Codul de procedură fiscală.

ÎCCJ – SCAF a pronunțat decizia prin care:

- A. a admis recursul și a modificat sentința recurată în sensul respingerii cererii, reținând că în mod corect a fost atrasă răspunderea solidară a reclamantului pentru datoriile societății debitoare, reaua-credință rezultând din înstrăinarea autoturismelor fără ca sumele obținute să revină societății și să fie folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale; răspunderea solidară, în baza art.27 alin. (2) lit.b) din Codul de procedură fiscală, este antrenată pentru întregul datoriilor societății, nefiind limitată la bunurile valorificate cu încălcarea dispozițiilor legale anterior menționate;
- B. a admis recursul și a casat sentința recurată, trimitând cauza spre rejudecare, reaua-credință rezultând din înstrăinarea autoturismelor fără ca sumele obținute să revină societății și să fie folosite pentru stingerea obligațiilor fiscale; însă, răspunderea solidară, în baza art.27 alin.(2) lit.b) din Codul de procedură fiscală, poate fi antrenată numai în raport de perioada în care reclamantul a avut calitatea de asociat și administrator al societății, fiind limitată la bunurile valorificate cu încălcarea dispozițiilor legale anterior menționate, în rejudecare urmând să se țină seama de aceste limite;
- C. a respins recursul, reținând că, pentru aplicarea art.27 alin. (2) lit.b) din O.G. nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, trebuie dovedită înstrăinarea, cu rea-credință, a activelor debitorului; or, în cauză, instanța de fond a reținut corect că dovada relei-credințe a reclamantului nu a fost făcută de organul fiscal.

Răspuns: B

- 9 Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal referitor la "Stabilirea plăților anticipate de impozit". În opinia autorului excepției, prevederile de lege criticate încalcă dispozițiile din Legea fundamentală cuprinse în art. 16 alin. (1) care instituie principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice și art. 44 privind dreptul de proprietate privată.

Curtea Constituțională a decis:

- A. respingerea excepției de neconstituționalitate, statuând că prevederile art. 82 din Legea nr. 571/2003 constituie o aplicație a dispozițiilor art. 56 alin. (1) din Constituție, care instituie obligația cetățenilor de a contribui, prin plata de impozite și taxe, la cheltuielile publice; Curtea a remarcat că impunerea unei astfel de obligații este justificată de necesitatea asigurării certitudinii în constituirea ritmică a resurselor financiare ale statului, iar încasarea impozitelor și taxelor constituie sursa principală de venituri a statului, fiind una dintre expresiile cele mai evidente ale apărării intereselor naționale pe plan financiar;
- B. admiterea excepției de neconstituționalitate, statuând că prevederile art. 82 din Codul fiscal contravin prevederilor art. 16 din Constituție; în baza textului normativ criticat, persoanele fizice autorizate, care realizează venituri din activități independente, sunt tratate diferit de celelalte subiecte de drept fiscal, fiind obligate să plătească anticipat impozitul pe venit;
- C. respingerea excepției de neconstituționalitate, arătând că statul beneficiază de dreptul de apreciere în a decide dacă și în ce măsură diferențele între diversele situații similare justifică un tratament juridic diferit; legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului și de prioritatea obiectivelor urmărite, soluții legislative diferite de plată a impozitelor, pentru categorii diferite de contribuabili, chiar dacă nu se bazează pe o specificitate a activităților care stau la baza obținerii veniturilor.

Răspuns: A

- 10 Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel B – SCAF, reclamanta Societatea GAI SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâta DGRFP București, anularea Deciziei nr.184/ 01.06.2010 de soluționare a contestației administrative și a Deciziei de impunere nr. 25896/20 din 15 ianuarie 2010, respectiv în privința sumei de 97.508 lei, impuse suplimentar cu titlu de impozit pe profit și a sumei de 430.676 lei, impuse suplimentar cu titlu de TVA.

Ambele sume impuse suplimentar provin din neacordarea deductibilității cheltuielilor și, respectiv, a TVA, pentru achiziții de mărfuri, făcute de societatea reclamantă de la Societatea CER SRL, în perioada iunie-noiembrie 2008. CER SRL a fost declarată contribuabil inactiv prin Ordinul președintelui ANAF nr. 1039/22.08.2007 și a devenit contribuabil reactivat prin Ordinul președintelui ANAF nr. 135/2.02.2009.

Prin Decizia nr. 1556 din 27 aprilie 2017, ÎCCJ-SCAF a soluționat irevocabil litigiul, în recursul autorității fiscale, modificând cea de-a doua sentință pronunțată în fond după casare, în sensul respingerii cererii reclamantei, ca neîntemeiată. În motivare, s-a întemeiat pe dispozițiile art. 11 alin. (1) ind. 2 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, în baza cărora, autoritatea fiscală avea dreptul să nu ia în considerare tranzacțiile efectuate cu un contribuabil declarat inactiv prin ordin al președintelui ANAF.

Împotriva Deciziei nr. 1556/27.04.2017, a formulat cerere de revizuire Societatea GAI SRL, la data de 16.08.2017, întemeiată în drept pe dispozițiile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 554/2004, solicitând schimbarea deciziei în sensul respingerii recursului autorității fiscale. Revizuenta arată că refuzul administrației fiscale de acordare a dreptului de deducere a TVA pentru operațiuni derulate cu contribuabilul declarat inactiv, refuz întemeiat pe dispozițiile art. 11 alin. (1) ind. 2 din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, contravine Directivei 2006/112/CE a Consiliului privind sistemul comun al TVA. Este invocată opinia Avocatului General și, apoi, hotărârea CJUE din 19 octombrie 2017 pronunțată în cauza C-101/16, Paper Consult împotriva DGRFP Cluj Napoca.

Potrivit hotărârii CJUE menționate, "Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie să fie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în cauza principală, în temeiul căreia dreptul de deducere a taxei pe valoarea adăugată este refuzat unei persoane impozabile pentru motivul că operatorul care i-a furnizat o prestare de servicii în schimbul unei facturi pe care figurează separat prețul și taxa pe valoarea adăugată a fost declarat inactiv de administrația fiscală a unui stat membru, această declarație a inactivității fiind publică și accesibilă pe internet oricărei persoane impozabile în acest stat, atunci când acest refuz al dreptului de deducere este sistematic și definitiv, nepermițând să se facă dovada absenței unei fraude sau a unei pierderi de venituri fiscale." Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit că statele membre pot impune obligații care nu sunt prevăzute de Directiva 2006/112, pe care le consideră necesare pentru a asigura colectarea în mod corect a TVA și pentru a preveni evaziunea. Cu toate acestea, măsurile adoptate de statele membre nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a atinge astfel de obiective. Astfel, s-a apreciat că în ipoteza regularizării situației contribuabilului furnizor care a obținut radierea sa de pe lista contribuabililor înscrși ca inactivi și a colectării și virării la trezoreria publică a TVA aferentă operațiunilor, refuzul definitiv al dreptului de deducere contravine principiului neutralității TVA. Persoanei impozabile care invocă dreptul de deducere trebuie să i se dea posibilitatea să demonstreze că tranzacțiile încheiate cu furnizorul său îndeplinesc condițiile prevăzute de Directiva 2006/112 și, în special, că TVA a fost plătită trezoreriei publice de către acest contribuabil furnizor, altminteri depășindu-se ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor legitime urmărite de Directivă.

ÎCCJ SCAF, investită cu cererea de revizuire, constatând că aceasta este formulată în termen:

- A. va respinge revizuirea, ca inadmisibilă, întrucât se bazează pe o hotărâre interpretativă a CJUE pronunțată ulterior judecării în recurs a litigiului;
- B. va admite revizuirea și va schimba în tot decizia supusă revizuirii, în sensul casării sentinței recurate și trimiterii spre rejudecare instanței de fond a cererii de anulare a actelor administrativ- fiscale, spre a se relua cercetarea judecătorească, pe baza căreia să se stabilească dacă TVA aferentă operațiunilor cu CER SRL a fost colectată și, respectiv, virată către bugetul de stat.;
- C. va admite revizuirea și va schimba în parte decizia supusă revizuirii, în sensul casării sentinței recurate și trimiterii spre rejudecare instanței de fond a cererii de anulare a actelor administrativ- fiscale, numai cât privește chestiunea litigioasă referitoare la dreptul de deducere a TVA în sumă de 430.676 lei.;

Răspuns: C

11 Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel B - SCAF la data de 28.03.2014, reclamanta Societatea X SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâta DGRFP Ploiești-AJFP Călărași, obligarea pârâtei la plata dobânzii aferente rambursării tardive a sumei reprezentând excedentul de TVA, rambursare validată prin Sentința civilă nr.2929/12.04.2011 pronunțată de Curtea de Apel B.

În motivare a a indicat următoarea stare de fapt, necontestată: pentru rambursarea TVA, a formulat cererea înregistrată la organul fiscal sub nr.1245/24.01.2006; cererea de rambursare a fost respinsă de organul fiscal; rambursarea a fost dispusă prin Sentința civilă nr.2929/12.04.2011 rămasă irevocabilă prin Decizia nr.3383/05.07.2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție; TVA a fost rambursată, în baza sentinței menționate, la data de 14.06.2013; la data de 24.12.2013, reclamanta a cerut pârâtei, pe cale administrativă, plata dobânzilor pentru pentru rambursarea cu întârziere a TVA; refuzul autorității fiscale de a plăti dobânzile face obiectul prezentului litigiu.

Pârâta s-a apărut, invocând prescripția dreptului reclamantei de a cere plata dobânzilor.

Prin sentința 200/2015, Curtea de Apel B a admis cererea reclamantei, obligând pârâta la plata dobânzilor în materie fiscală, începând cu cea de a 45-a zi de la depunerea decontului/cererii de rambursare nr. 1245/2006 și până la rambursarea efectivă a valorii TVA.

Cât privește problema prescripției, Curtea a constatat că termenul de prescripție de 5 ani reglementat de art. 135 Cod de procedură fiscală nu poate să curgă decât de la momentul la care reclamanta era în drept să formuleze cererea de plată a dobânzilor. Or, în speță, deși dobânzile solicitate se referă la o perioadă începând cu anul 2006, reclamanta nu a avut posibilitatea să formuleze cererea de plată a lor decât după ce instanța de judecată i-a recunoscut în mod irevocabil dreptul la rambursarea TVA, adică în anul 2012. Or, în raport de această dată, cererea apare ca fiind formulată în termen.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs autoritatea fiscală pârâtă, solicitând casarea sentinței și, în rejudicare, respingerea cererii reclamantei, pentru intervenirea prescripției dreptului de a cere plata dobânzilor. Invocă greșita aplicare a legii în ceea ce privește prescrierea dreptului la acțiune, în raport de dispozițiile art. 117, art. 124 și art. 135 Cod de procedură fiscală, coroborate cu prevederile anexei 1, cap. I, pct. 3.1 din Ordinul MFP nr. 1899/2004, potrivit cărora „cererea de restituire trebuie să fie depusă în cadrul termenului legal de prescripție a dreptului de a cere restituirea, respectiv în termen de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care a luat naștere dreptul la restituire”.

ÎCCJ, examinând critica din recurs referitoare la prescripția dreptului de a cere plata dobânzilor:

- A. o va respinge, confirmând argumentația instanței de fond, conform căreia termenul de prescripție a dreptului de a cere plata dobânzilor a început să curgă în 2012, la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești care a recunoscut dreptul reclamantei la rambursarea excedentului de TVA;
- B. o va primi în parte, reținând că fiecare zi de întârziere dă dreptul la acordarea dobânzii corespunzătoare, iar termenul de prescripție curge distinct pentru fiecare zi de întârziere, începând cu data nașterii dreptului, cu consecința, în speță, a intervenirii prescripției dreptului de a cere dobânda, pentru o parte din perioada pentru care instanța de fond a acordat-o;
- C. o va primi în tot, reținând că prescripția dreptului de a cere acordarea dobânzilor a început să curgă în anul 2006, la expirarea termenului de 45 de zile fixat de lege pentru soluționarea decontului de TVA și s-a împlinit înainte de adresarea cererii administrative de acordare a dobânzilor.

Răspuns: B

12 Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită, pe calea recursului în interesul legii, cu pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și ale art. 7 alin. (3) din OUG nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, coroborate cu prevederile art. 4 din OG nr. 22/2002 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii și ale art. 222 din Codul civil, adoptat prin Legea nr. 287 din 17 iulie 2009, în sensul lămuririi problemei calității procesuale pasive a Ministerului Afacerilor Interne în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea acestui minister, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salarială, raportat la calitatea sa de ordonator principal de credite.

Înalta Curte a statuat că:

- A. Ministerul Afacerilor Interne are calitate procesuală pasivă în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sa, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salarială, atât în situația în care pretențiile deduse judecătii pun în discuție atribuțiile legal reglementate ale ordonatorului principal de credite, cât și în situația în care aceste pretenții vizează exclusiv acordarea unor drepturi salariale sau de natură salarială;
- B. Ministerul Afacerilor Interne nu are calitate procesuală pasivă în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sa, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salarială, când pretențiile deduse judecătii vizează acordarea unor drepturi salariale sau de natură salarială, fără a pune în discuție atribuțiile legal reglementate ale ordonatorului principal de credite;
- C. Ministerul Afacerilor Interne nu are calitate procesuală pasivă în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sa, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salarială, chiar dacă pretențiile deduse judecătii pun în discuție atribuțiile legal reglementate ale Ministerului, ca ordonator principal de credite.

Răspuns: B

13 Prin cererea înregistrată la data de 7 aprilie 2016 pe rolul Curții de Apel X, reclamanta SC AB SRL a solicitat revizuirea deciziei nr. YZ/14 martie 2016, pronunțată în recurs de această instanță, pe motiv că este contradictorie față de sentința nr. XX/14 septembrie 2014 pronunțată de Tribunalul A, rămasă definitivă prin decizia nr. YY/15 februarie 2016 pronunțată de Curtea de Apel X.

Prin decizia nr. ZZ din 12 iunie 2016, Curtea de Apel X a admis excepția necompetenței materiale, invocată din oficiu, și a declinat competența de soluționare a cererii de revizuire în favoarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, această instanță fiind superioară în grad față de instanța care a soluționat definitiv cele două hotărâri potrivnice.

În fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, revizuenta a invocat excepția necompetenței materiale, având în vedere dispozițiile art. 510 alin. 2 Cod procedură civilă și faptul că prima hotărâre a fost pronunțată de Tribunalul A.

Înalta Curte de Casație și Justiție, analizând cu prioritate excepția invocată:

- A. respinge excepția necompetenței materiale, reținând că ambele hotărâri au rămas definitive la Curtea de Apel X, iar Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța superioară în grad;
- B. admite excepția necompetenței materiale și declină competența de soluționare a cererii de revizuire în favoarea Curții de Apel X, reținând că prima hotărâre a fost pronunțată de Tribunalul A, iar obiectul cererii de revizuire este reprezentat de contrarietatea celor două hotărâri expres indicate în cererea formulată de revizuentă;
- C. respinge excepția necompetenței materiale, având în vedere că reclamanta solicită revizuirea unei decizii pronunțată de Curtea de Apel X.

Răspuns: B

14 Reclamantul AB, judecător la Curtea de Apel Pitești, formulează o acțiune prin care solicită obligarea pârâtului CD la plata sumei de 200.000 lei, pe care o introduce la Judecătoria Râmnicu-Vâlcea. Pârâtul CD formulează, în baza dispozițiilor art. 142 alin. 1 Cod procedură civilă, o cerere de strămutare a procesului pe motiv de bănuială legitimă, raportat la calitatea reclamantului de judecător la Curtea de Apel Pitești, pe care o introduce la această din urmă instanță.

La termenul stabilit pentru judecarea cererii de strămutare, reclamantul AB invocă excepția necompetenței materiale a Curții de Apel Pitești, menționând calitatea sa de judecător al acestei instanțe.

Curtea de Apel Pitești, analizând cu prioritate excepția invocată:

- A. admite excepția necompetenței materiale și declină competența de soluționare a cererii de strămutare în favoarea Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- B. respinge excepția necompetenței materiale, având în vedere că instanța de la care se solicită strămutarea este o judecătorie din raza Curții de Apel Pitești;
- C. respinge excepția necompetenței materiale, având în vedere că necompetența Curții de Apel Pitești poate fi invocată doar de partea protejată prin dispozițiile art. 140 alin. 2 Cod procedură civilă, respectiv pârâtul CD.

Răspuns: A

15 Prin cererea înregistrată la data de 18 mai 2017 pe rolul Curții de Apel X, reclamanta SC AB SRL a solicitat, în contradictoriu cu pârâta SC CD SRL, revizuirea deciziei nr. XZ din data de 5 octombrie 2016 pronunțată în recurs de această instanță, invocând faptul că prin decizia nr. XY din data de 15 martie 2017 pronunțată de Curtea Constituțională a fost admisă excepția de neconstituționalitate invocată de revizuentă în cauza soluționată definitiv prin decizia nr. XZ din data de 5 octombrie 2016.

În drept, revizuenta a invocat dispozițiile art. 509 alin. 1 pct. 11 Cod procedură civilă.

Intimata a invocat excepția inadmisibilității cererii de revizuire, având în vedere dispozițiile art. 509 alin. 1 și alin. 2 Cod procedură civilă și faptul că decizia nr. XZ din data de 5 octombrie 2016 nu a fost pronunțată asupra fondului și nici nu a evocat fondul.

Curtea de Apel X, examinând cu prioritate excepția invocată, în raport cu dispozițiile legale invocate:

- A. admite excepția inadmisibilității, considerând că nu pot fi atacate cu revizuire, întemeiată pe dispozițiile art. 509 alin. 1 pct. 11 Cod procedură civilă, hotărârile care nu se pronunță asupra fondului sau care nu evocă fondul;
- B. respinge excepția inadmisibilității, considerând că deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, iar liberul acces la justiție este garantat de art. 21 din Constituția României;
- C. admite excepția inadmisibilității, considerând că decizia atacată era definitivă la data pronunțării deciziei Curții Constituționale nr. XY din 15 martie 2017.

Răspuns: B

- 16 Prin acțiunea introdusă la Judecătoria Craiova, reclamanta SC AB SRL a solicitat obligarea pârâtei SC CD SRL la predarea unui autoturism sau la plata contravalorii acestuia, respectiv 150.000 lei. Judecătoria Craiova a admis excepția necompetenței teritoriale, invocată din oficiu, și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Târgoviște, având în vedere dispozițiile art. 107 Cod procedură civilă și faptul că pârâta are sediul în municipiul Târgoviște. În fața Judecătoriei Târgoviște, reclamanta a invocat excepția necompetenței teritoriale, având în vedere că a înțeles să investească cu soluționarea cererii Judecătoria Craiova, iar pârâta nu a invocat excepția necompetenței teritoriale a acestei instanțe. Judecătoria Târgoviște a admis excepția necompetenței teritoriale, a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Craiova, a constatat intervenit conflictul negativ de competență și a înaintat cauza la Înalta Curte de Casație și Justiție pentru soluționarea acestuia. **Constatănd existența conflictului negativ de competență, Înalta Curte de Casație și Justiție:**
- stabilește competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Târgoviște, având în vedere că sediul pârâtei se află în această localitate, iar necompetența instanțelor este de ordine publică;
 - stabilește competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Târgoviște, deoarece judecătorul este obligat, din oficiu, să verifice și să stabilească dacă instanța sesizată este competentă general, material și teritorial să judece pricina;
 - stabilește competența de soluționare a cauzei în favoarea Judecătoriei Craiova, deoarece invocarea excepției necompetenței teritoriale de către această instanță s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor art. 130 alin. 3 Cod procedură civilă.

Răspuns: C

- 17 Pârâta SC AB SRL a declarat recurs împotriva sentinței nr. XY/16 septembrie 2016 pronunțată de Curtea de Apel X invocând ca unic motiv de recurs cel prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 8 Cod procedură civilă, respectiv aplicarea greșită de către prima instanță a normelor de drept material. Prin decizia nr. YZ/12 iunie 2017 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție s-a respins ca nefondat recursul pârâtei, constatând că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, cu aplicarea corectă a normelor de drept material. Împotriva acestei decizii, pârâta a formulat contestație în anulare, invocând că nu a fost legal citată în fața instanței de fond și nici nu a fost prezentă la termenul când a avut loc judecata în fața acestei instanțe. În acest sens, pârâta a arătat că a solicitat comunicarea tuturor actelor de procedură la sediul avocatului ales, dar toate actele de procedură au fost comunicate de către instanța de fond la sediul social. Reclamanta a formulat întâmpinare, prin care a invocat excepția inadmisibilității contestației în anulare, având în vedere că pârâta nu a invocat acest motiv pe calea recursului. **Examinând cu prioritate excepția invocată, Înalta Curte de Casație și Justiție:**
- admite excepția invocată și respinge contestația în anulare ca inadmisibilă, considerând că acest motiv nu poate fi invocat prima oară pe calea contestației în anulare, iar pârâta avea posibilitatea de a-l invoca în recurs;
 - respinge excepția inadmisibilității, considerând că motivul invocat este de ordine publică și instanța de recurs avea obligația de a-l invoca din oficiu;
 - respinge excepția inadmisibilității, considerând că pârâta nu putea invoca acest motiv pe calea recursului, deoarece nu se încadrează în motivele de nelegalitate limitativ prevăzute de dispozițiile art. 488 alin. 1 Cod procedură civilă.

Răspuns: A

18 Prin sentința nr. XY/15 mai 2016 pronunțată de Tribunalul X a fost admisă acțiunea formulată de reclamantul AB și a fost anulat un ordin emis de Ministrul Sănătății. Pârâtul Ministrul Sănătății a declarat recurs împotriva acestei sentințe, invocând ca unic motiv de recurs încălcarea normelor de competență materială prevăzute de art. 10 alin. 1 din Legea nr. 554/2004. Pârâtul și-a întemeiat recursul pe dispozițiile art. 488 alin. 1 pct. 3 Cod procedură civilă. Reclamanta a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat, deoarece excepția necompetenței materiale nu a fost invocată de pârât prin întâmpinare formulată în fața instanței de fond.

Învestită cu soluționarea recursului, Curtea de Apel Y:

- A. va admite recursul, va casa hotărârea atacată și va trimite cauza spre competentă soluționare Curții de Apel Y, ca instanță de fond, reținând că necompetența materială este de ordine publică;
- B. va admite recursul, va casa hotărârea atacată și va trimite cauza spre competentă soluționare Curții de Apel Y, reținând că instanța de fond avea obligația de a invoca din oficiu excepția necompetenței materiale, chiar dacă pârâtul nu a invocat această excepție;
- C. va respinge recursul ca nefondat, reținând că încălcarea competenței materiale nu a fost invocată în condițiile legii.

Răspuns: C

19 La data de 11 februarie 2015 reclamantul AB s-a înscris la un concurs pentru ocuparea funcției de președinte ANAF. Cu această ocazie, în urma verificărilor prealabile, i se comunică faptul că nu îndeplinește condițiile prevăzute de Legea nr. 188/1999, întrucât printr-o hotărâre judecătorească definitivă în anul 2003 s-a stabilit că reclamantul a avut calitatea de colaborator al poliției politice. Împotriva refuzului de înscriere la concurs, reclamantul a formulat acțiune în fața instanței de contencios administrativ competente, considerând că refuzul este unul nejustificat, deoarece, după pronunțarea hotărârii judecătorești prin care s-a stabilit că a avut calitatea de colaborator al poliției politice, acesta a exercitat funcția de deputat în Parlamentul României, astfel că nu i se poate imputa calitatea reținută prin hotărâre judecătorească.

Instanța a respins acțiunea formulată de către reclamant cu motivarea că, potrivit prevederilor din Legea 188/1999 cu modificările și completările ulterioare, pentru a ocupa o funcție publică, persoana trebuie să dovedească că îndeplinește condiția de a nu fi desfășurat activitatea de poliție politică, astfel cum este definită prin lege. Calea de atac exercitată împotriva soluției pronunțate de prima instanță a fost respinsă de către instanța ierarhic superioară.

Reclamantul s-a adresat cu plângere Curții Europene a Drepturilor Omului, invocând încălcarea art. 8 coroborat cu 14 din Convenție, respectiv încălcarea dreptului la respectarea vieții sale private și a dreptului de a nu fi supus discriminării din cauza interdicției care i s-a impus de a accede la o funcție publică.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului va decide:

- A. Cererea este inadmisibilă deoarece art. 8 și art. 14 din Convenție nu sunt aplicabile în speță, având în vedere că aceste dispoziții nu garantează dreptul de păstrare a unui loc de muncă sau de alegere a unei profesii;
- B. A fost încălcat art. 8 coroborat cu art. 14 din Convenție, întrucât măsura este disproporționată, având în vedere perioada lungă de timp scursă de la data constatării calității de colaborator al poliției politice și până la data înscrierii la concurs;
- C. Nu a fost încălcat art. 8 coroborat cu art. 14 din Convenție, întrucât măsura este proporțională, existând alte modalități de exercitare a dreptului de a profesa.

Răspuns: C

20 Doamna T este angajată în calitate de profesor în învățământul gimnazial în cadrul unei școli municipale și suferă de o afecțiune rară care are drept consecință faptul că se află în incapacitate de a purta o sarcină. Doamna T și soțul dânzei au decis să recurgă la maternitatea de substituție, adresându-se unei agenții specializate cu sediul în California (Statele Unite), stat în care legislația reglementează în mod detaliat sarcinile și nașterile care au loc în cadrul unei astfel de maternități. Nou-născutul este copilul genetic al doamnei T și al soțului său, fiind creat din gameții lor. Doamna T și soțul acesteia sunt considerați părinții copilului, fiind menționați ca atare pe certificatul de naștere al minorului.

Condițiile de încadrare în muncă a doamnei T prevăd dreptul la un concediu de maternitate și la un concediu de adopție plătite.

Doamna T și soțul dumneaei au revenit în țară împreună cu nou-născutul, dar întrucât nu a fost însărcinată și nu putea să dea naștere unui copil, doamna T nu a putut să îndeplinească cerințele necesare pentru a beneficia de un concediu de maternitate. Deoarece nici nu a adoptat minorul rezultat din maternitatea de substituție, aceasta nu a putut să beneficieze nici de concediul de adopție, cererea sa formulată pentru a i se acorda un concediu plătit echivalent concediului de adopție fiindu-i respinsă.

Doamna T a înaintat o cerere în fața tribunalului, susținând că fusese supusă unui tratament discriminatoriu pe motive de sex, că angajatorul a refuzat să îi acorde un concediu plătit echivalent cu un concediu de maternitate sau cu un concediu de adopție, deși urmasa un tratament de fertilizare in vitro.

Potrivit jurisprudenței CJUE, instanța națională va avea în vedere că:

- A. Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, trebuie interpretată în sensul că intră în domeniul de aplicare al acestei directive situația unei mame beneficiare care a avut un copil datorită unui contract de reproducere umană asistată prin intermediul unei mame surogat, în ceea ce privește acordarea unui concediu plătit de adopție;
- B. Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, trebuie interpretată în sensul că nu constituie o discriminare pe motive de sex faptul de a refuza unei lucrătoare, în calitatea sa de mamă beneficiară care a avut un copil datorită unui contract de reproducere umană asistată prin intermediul unei mame surogat, acordarea unui concediu plătit echivalent cu concediul de maternitate;
- C. Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă, trebuie interpretată în sensul că, faptul de a refuza unei lucrătoare, în calitatea sa de mamă beneficiară care a avut un copil datorită unui contract de reproducere umană asistată prin intermediul unei mame surogat, acordarea unui concediu plătit echivalent cu concediul de maternitate, constituie o discriminare pe motive de sex.

Răspuns: B